ÇOCUK HAFTASI

EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

Sayı: 72

75 Krş.

BU SAYIDA:

Ava Giden Avlanır

HIZIR
MUMYALAR ülkesinde

Yazan: H. F. VEREL — Çizen: YILMAZ KARAÇA

OYANIN BULUP GETİRDİĞİ İLÂCIN TESİRİLE ESKİ HÜVİYETLERİNE DÖNEN ÜÇ ZENGİN MISIRLI, YANLARINDA BİZİMKİLER OLDUĞU HALDE (KARAKAÇAN YİNE KITIR'IN SIRTINDA), BÜTÜN BİR ÇETE EFRADINI BAĞLAYIP ÇÖLDE YÜRÜMEĞE BAŞLADILAR.. HENÜZ BİR KİLOMETRE YOL YÜRÜMEMİŞLERDİ Kİ, KARŞILARINA ÇÖL POLİSİ ÇIKTI...

28

BUNLARI NASIL YAKALADINIZ?

ORASINI NE SEN SOR NE DE BEN AHBAP.. ESKİ MISIR'LILARLA TANIŞACAĞIZ DİYE SEVİNİRKEN, MODERN DEVRİN HIRSIZLARİLE BAŞIMIZ DERDE GİRDİ.. FAKAT HER KÖTÜNÜN BİR SONU OLDUĞUNU BİRKERE DAHA ÖĞRENDİM.. ONUN İÇİN MEMNUNUM... DEEEHH! KITIR EŞEĞİ, DEH YAVRUM

HIZIR'LA ARKADAŞLARI BİRKAÇ GÜN CANLARINI BİRLİKTE KURTARDIKLARI MİLYONERLERİN EVİNE MİSAFİR OLDULAR VE İSTİRAHAT ETTİLER...

DAHA SONRA ESKİ TİP BİR YELKENLİYE BİNİP, TÜRKİYE'YE DÖNMEK ÜZERE YOLA ÇIKTILAR...

GELECEK HAFTADAN İTİBAREN YEPYENİ BİR MACERA:

HIZIR üç silahşörlerle karşı karşıya...

TÜRK BÜYÜKLERİ

Yıldırım Bayezit

BİRAZ evvel bütün Kosova ovasına muzaffer Türk ordularının davul, kûs ve nefir sedaları hâkim olmuştu.

Türk kılıçları ve okları altında can vermiş yüzbinlerce Sırp, Macar ölüsünün arasından fırlayan bir düşman yaralısı, birden hançerini o sırada yanıbaşından geçmekte olan Gazi Hükümdar Birinci Sultan Murat'ın bağrına saplamış, bütün bir ordunun zafer bayramını kutlamağa hazırlandığı sırada, koca Kosova ovasını bu olaydan sonra bir ölüm havası kapladı.

Sultan Murat, ovada henüz mübarek ruhları buram buram kendini hissettiren Türk şehitlerinin arasındaki yerini almış, onlardan ayrılmağa sanki gönlü razı olmamıştı.

İşte tarihlerin «Yıldırım Beyazıt» adını verdikleri büyük şehzade, böyle bir gaza meydanında, kan ve ateş içinde yapılan merasimle Osmanlı Devletinin başına geçmişti.

Dünyada hiçbir hükümdar böyle muhteşem bir dekor içinde kendisine bîâd edildiğini görmemiştir.

Savaş meydanlarında meşhur duru atının üzerinde en kritik ve tehlikeli anlarda şimşek gibi çakıp, bir nefeste bir cenahtan bir cenaha yetişen bu delişmen şehzadeye asker arasında «Yıldırım» adı bu sebepten önürü verilmişti.

Gaza meydanlarında tavlanmış bir adam, hele Türk milleti gibi doğuştan harpçi ve kahraman bir milletin başına geçer de durur mu?

Bayezit de ilkin yeni Sırp Kralı İstefan'ın vergi verme ve Osmanlı devletine bağlı kalma teklifini kabul etti. Sonra Anadolu'ya döndü. Ordusunun başında, Bizans İmparatoru Paleolog'u da beraberine alarak o sıralarda Anadolu Rum Selçukları elinde olan Alaşehir'i zaptetti. Aydın, Menteşe, Saruhan oğullarını kendi ülkesinin sınırları içine kattı. Durmadan geri dönerek tekrar Rumeline, Ulah ülkesinde Bükreş'e kadar gitti. Bütün bu bölgeleri vergiye bağladı.

Yıldırım, adına lâyık bir hızla oradan yine Anadolu'ya geçti. Kendisinin Ulah ülkesindeki savaşlarda meşgul olmasını fırsat bilip, ta Kütahya önlerine kadar gelmiş olan âsi Karaman beyine karşı çıktı, onu bir savaşta yendi. Bütün Karaman ülkesi ile Konya şehrini aldı.

Bu savaştan sonradır ki ilk defa olarak bütün Avrupa devletleri güneşin doğduğu yönde kendilerini titreten yeni bir devletin gelişmekte olduğunu öğrendiler.

Az zamanda devlet sınırları çok genişledi. Sadece savaş meydanlarında değil, memleketin iç kalkınmasında da büyük ilerlemeler yapıldı. Mahkemeler yeniden düzenlendi. Memlekette bir imar hareketi başladı.

Yıldırım'ın asıl maksadı İstanbul şehrini almaktı. Çünkü durum, Bizans'ın fethini çok kolaylaştırmıştı. Nitekim mış, Anadolu Hisarını yaptırmıştı. Hattâ İstanbul'u da muİstanbul'a civar Silivri'yi alhasaraya başlamıştı ki, tam bu sırada doğudan gelen büyük bir Tatar akını durumu değiştirdi.

Başlarında Timurlenk gibi cihangirlikte Beyazıt'tan hiç de aşağı kalmayan ve soyca Türk oğlu Türk bir hakan vardı. O da hemen hemen Asya'nın dörtte üçünü almış, güneye sarkarak Osmanlı İmparatorluğunun sınırlarını geçmişti.

Her iki imparator arasında zamanla başlamış olan çekişmeler, nihayet savaştan kaçınılmaz bir hal almıştı.

Nekadar yazık ki birleşmiş olsalardı, bütün Avrupa'nın, hattâ bütün dünyanın kaderini değiştirecek kudrette muazzam bu iki Türk kuvveti, biribirine düşman olarak Ankara ovasında karşılaştılar.

Timur, emrindeki çok üstün kuvvetlerle, 150 bin kişilik Osmanlı ordusuna saldırdılar. Kıyasıya bir savaş oldu. Osmanlı ordusunun, başta Beyazıt olduğu halde çok kahramanca karşı koymalarına rağmen sonunda yenilgiye uğradılar.

Beyazıt ve oğlu Musa Çelebi esir düştüler. Her ne kadar Timur, tutsağına iyi muamele ettiyse de Beyazıt bu yenilgiye dayanamıyarak o yıl içinde bir mum gibi eriyerek göçüp gitti.

İmparatorluğumuz bu yenilgi yüzünden tamam 20 yıl toparlanamadı.

T. ETİNGÜ

Dağ Başını Duman Almış

YAZAN:
OĞUZ ÖZDEŞ

TEFRİKA :
— 31 —

Akrobatları, dansöz Suzanna takip etti. Suzanna, genç ve güzel bir kadındı... O da İngiliz olmasına rağmen, şark danslarını gayet güzel biliyordu. Belki de, İngilizler tarafından hususî surette yetiştirilmiş bir casustu...

Kudret, hayatında bu kadar tereddüt içinde hiç kalmamıştı. Acaba, bu odaya giren dört artistin hangisi, yerini alacak casustu?... Jonglör mü?, Yoksa, akrobat karı kocadan birisi mi? Bunların hiç biri değil de, Dansöz Suzanna mı?

Dansöz Suzanna esrarlı bir güzelliğe sahipti. Bilhassa bakışları, çok derin ve mânalıydı. Dans yaparken, bütün dikkatini Kudret'in üzerinde toplamış, bakışlarını bir an olsun, ondan ayırmamıştı.

Belki de Dansöz Suzanna, bakışlarıyla Kudret'i teshir etmeğe kalkışmış olabilirdi. Fakat Kudret, böyle oyunlara gelecek cinsten değildi. Dansöz numarasını bitirince, Kudret, ciddiyetle genç kadını selâmladı.

Suzanna dışarı çıkınca, Düpon Kudret'e dönüp baktı.

— Artist kadrosu bundan ibaret Mösyö Peter. Hepsinin pasaportu yanında... Vapurda yerleri de ayrılmıştır.

— O halde vapurda buluşuruz.

Kudret, sözünü tamamlar tamamlamaz ayağa kalktı.

Düpon:

— Hayrola, gidiyor musunuz? diye sordu.

Kudret saatine baktı. Sonra:

— Şehirde biraz alış veriş yapacağım da... diye Düpon'un gözlerine baktı.

Düpon da, sinsi sinsi güldü.

— Galiba, nişanlınızdan az zaman için müsaade aldınız Mösyö Peter. Eh, hakkınızda yok değil...

Düpon birden hatırlamış gibi:

— Ama, sizi, artistlere tanıştırmadım, dedi. Ne de olsa, uzun bir vapur yolculuğunu beraber yapacaksınız.

Doğrusu, bu söz Kudret'in hayli canını sıkmıştı. Artistlerle tekrar karşılaşmak, yeniden bir tanışma faslı, buradaki işini hayli uzatacaktı. Gerçi Düpon'a söylediği gibi şehirde yapacak bir işi yoktu. Fakat bir an evvel vapura dönmesi icap ediyordu. Kezban, kamarada yalnız başına kalmıştı. Kendisinin geç kaldığını gören nişanlısı da, kimbilir hakkında neler düşünmüştü?

Kudret, bunları düşünürken, odaya artistler toplu halde girmişlerdi.

Düpon, her birini Kudret'e ayrı ayrı takdim etti. İzmir'e kadar vapur yolculuğunu beraber yapacaklarını söyledi. Kudret'in nedense sabırsız bir hâli vardı. Artistlerin odadan çıkmasını bile beklemeden Düpona veda etti.

— Allahaısmarladık Mösyö Düpon...

— Ne kadar acelecisiniz dostum...

Kudret zoraki bir gülümseyişle, artistlerden hemen gitmek mecburiyetinde kaldığı için özür diledi. Buradan artist-

Kudret kapıdan çıkarken birden durakladı...

erle birlikte çıkmak istemiyor-
lu.

Kudret, ayrı ayrı artistlere veda ettikten sonra:

— Bu gece yarısı hareket eden vapurda buluşmak üzere Allahaısmarladık, diye nezaketle müsaade istedi.

Artistler de aynı nezaketle mukabele ettiler.

— Güle güle Mösyö Peter!

BEKLENMEDİK KARŞILAŞMA

VIII

Kudret, Düpon'un odasından hole çıktığı zaman, derin bir nefes aldı. Oh! Nihayet bu işi de başarmıştı. Bir an evvel dışarı çıksa da, kendisini bir vapura atabilse...

Kapıya doğru ilerlerken, kâtibe kadınla gözgöze geldi. Kâtibeyi selâmladı, sonra yürüdü. Fakat tam dışarı çıkarken, döner kapının öbür kanadından içeriye bir adam girdi. Kudret, ilk önce bu adamın kim olduğunun farkına varmamıştı. Kapıdan dışarı çıkınca, birden durakladı. Bu çehreyi sanki bir yerde görmüş gibiydi... Acaba kimdi bu adam? Sonra, adamın kendisine bakışlarını da pek beğenmemişti. O anda kafası bir sinema perdesine benzemişti. Gözlerinin önünden bir sürü isimler ve sahıslar süratle geçiyordu. Birden hatırlar gibi oldu. İzmir'den ayrılırken, kendisine bu vazifeyi veren kumandan, yakalanan Peter'in cebinden bir fotoğraf çıktığını söylemiş ve şöyle demişti:

— «Bu fotoğraf sahibinin kim olduğunu bilmiyoruz, fakat Peter'in cebinden çıktığına göre, onunla ilişiği olan bir adam olması kuvvetli muhtemeldir. Bu fotoğrafın sahibiyle her an karşılaşabilirsin, çok dikkatli olmalısın.»

Kudret, geriye dönüp, kâtibeye doğru yürüyen adama baktı. Evet, bu adam, o fotoğrafın sahibiydi.

Kudret, adamın kendisini görmediğine hayli sevinmişti. Mamafih, bu meçhul adamla karşılaşması, tatsız bir takım hâdiseler doğurabilir, hattâ Kudret'in bütün işlerini alt üst edebilirdi.

Kudret, böyle düşünürken, meçhul adamla, kâtibe arasında şu konuşmalar oluyordu.

— Acaba Mösyö Peter buraya geldi mi?

(Devamı gelecek sayıda)

EZOP'tan Hikâyeler

Çeviren : Özay SUNAR

Aslan, tilki ve kurt

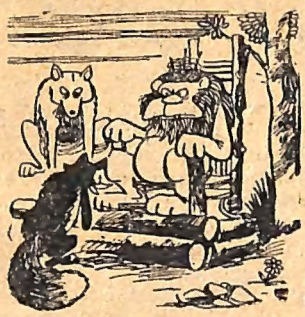

Ormanların kralı olan Aslan uzun bir zamandan beri ciddi bir şekilde hasta idi. Yapılan çeşitli tedavilerin hiçbir faydası olmuyor. Aslan hergün bir parça dafa fenalaşıyordu. Hasta olduğu için sinirleri de bozulmuştu. Bu durumu gören tilki, aslanın yanında mümkün olduğu kadar az kalmaya çalışıyor, ormanların bu heybetli efendisinin gözüne görünmemeğe bakıyordu. Genede görünmeden konuşulanları dinleyecek kadar yanında bulunuyordu. Bir gün Kurdun kendi aleyhinde aslana birşeyler anlattığını duydu. Tilki ile kurt hiçbir zaman iyi birer arkadaş olamamışlardı. Aralarında bir türlü halledemedikleri önemli meseleler vardı. İşte şimdi kurt, tilkinin uzun zamandır, efendilerinin ziyaretine gelmediğine dikkati çekiyordu. Kurt:

— «Tilkinin hileli bazı işler peşinde olduğuna eminim, dedi.

Bunun üzerine Aslan, Tilkinin derhal huzuruna getirilmesini emretti. Tilki yanına gelince, Ormanlar kralı:

— «Benim ziyaretime gelmemekten maksadın nedir?» diye sordu.

Kurnaz Tilki yerlere kadar eğilerek, «Affınızı rica ederim, Majesteleri,» dedi, «ziyaretinize gelmemekten maksadım size karşı herhangibir saygısızlıkta bulunmaktan istemekten değil, bilâkis bu yokluğum sırasında sizin iyiliğiniz için çalışıyordum. Çok uzak yerlere gittim. Her gittiğim yerde doktorlardan sizin nasıl tedavi edileceğinize dair fikir aldım.»

Aslan merakla, «hastalığıma çare bulabildin mi bari?» diye sordu.

Tilki kurda şöyle bir baktıktan sonra:

— «Doktorlar yeni boğazlanmış bir kurtun sıcak derisine sarınıp bir saat kadar yatarsanız kısa zamanda iyi olacağınızı söylediler efendim,» dedi.

İyi olmak ümidiyle gözleri parlayan Aslan, bir atılışta kurdu kendine çekti, ve hemen oracıkta öldürdü.

KÖTÜLÜK EDEN KÖTÜLÜK BULUR.

Tatlı su balığı ve tuzlu su balığı

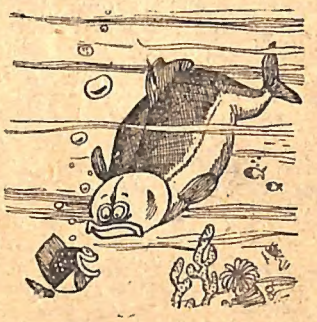

Kuvvetli bir su akıntısı kocaman bir Turna balığını denize götürmüştü. Kendisine bir pozlar verip, etrafında rastladığı deniz balıklarını hor gören Turna balığına dedi, «Kendine fazla kıymet veriyorsun,» dedi, «Eğer kadenizin küçük bir balığı yaklaşırımiz bir pazar yerinde buluşmaksa orada benim kıymetimin seninkinden daha büyük olduğunu göreceksin.»

BİRŞEYİN KIYMETİNİ HERZAMAN, ONUN CÜSSESİNİN BÜYÜKLÜĞÜ MEYDANA GETİRMEZ.

Öğretmeniniz Diyor Ki

Bu Yaz Böyle Geçti...

YAZAN: SADIK ÖVET

Eylül sonbahar ayıdır. Sıcak günler uzaklara gider, unutmağa başlarız. Yazı, bir yolcuyu uğurlar, bir yıllık misafirliğe gönderir gibi oluruz. Bu günler yazlıktan ayrılanların, yerlerine göç edenlerin günleridir.

Toplu halde yazı geçiren Ankara ve İstanbullu arkadaşlarınızın ayrılışlarını ben de gördüm. Bir gece bizi çağırdılar. Geniş bahçeye sıralanmış iskemlelere yüzden fazla büyüklü küçüklü oturduk. Bana da bir köşede Basın masası hazırlamışlar. Ortada büyük bir masa duruyordu. Üstünde bardaklar, tabak içinde ekmek, telefon gibi bir şey vardı. Demek verilecek temsilin dekoru bu olacak. Yalnız şunu söyleyeyim, bu kalabalık içinde birçok vatandaşlarımız ve onların çocukları da bulunuyordu. Zaman uzadıkça sabırsızlık başladı. Ortalarda oturan Nubar Efendi dayanamadı:

— N'oluruz, beklemekten canım sıkılıyor, diye seslendi. Ara uzadıkça küçüklerin sesleri artıyor, yaramazlıkları başlıyordu. Bu sırada Serhat küt diye arkaüstü yere düştü. Arkadaşları kahkahayı bastılar. İsmail ile Alberto şezlongun sopalarını çıkarmışlar, Serhat bilmeyerek beze oturmuş ve boşlukta kalınca yere yuvarlanmış. Bu sırada bir sesalma makinesi getirdiler. Müzikle beraber alkışlarda başladı. Tunçay bu ayrılış eğlencesinde neler yapılacağını bir kâğıda yazmış. Herkeste bir merak var. Ufak masamın etrafında seyirci çocuklardan bir grup toplandı. Acaba neler yazacağım diye kâğıdıma bakıyorlar. İşte ilk numara. Ortaya, saçları arasına karanfil sıkıştırmış bir kız çocuğu çıktı. Oryantal dans yapacakmış. Demek şimdi doğu memleketlerinde oynanan bir raks göreceğiz ve çalınan bir müzik dinleyeceğiz. Umduğumuz gibi oldu. Bu bitti, Küçük Maviş geldi. Hula hup çevirdi. Çemberi boynunda, kollarında, bacaklarında döndürdü. Alkışlandı, herkes isteriz isteriz diye bağırdı. Biraz sonra temsil başladı. Rol alanlar güzel oynadılar. Sıra Hanriko'ya gedi. Bu Hanriko patırdıcı, gürültücü bir çocuktur. Fazla ileri gittiği zaman Tunçay üzerine yürür, sesi kesilir. Hanriko, kalabalık bir trende yüz numaraya gitmek isteyen, fakat zor durumda kalan bir yolcunun hareketle taklidini yaptı. Ortalığı kırdı, geçirdi. Bu da bitti. Şimdi acemi erlerin teftiş numarası yapılacak dendi. Ortaya İsmail, Cihat, Nihat, Semih, Yusuf ve Hanri çıktılar. Hanri çavuş rolünü yapıyor. Erleri boy sırasına getirmek istiyor, bir türlü bir hizaya getiremiyor, kimisini tartaklıyor. Bu sırada kumandan geliyor. «Bu ne hal?» diye bağırmağa başlıyor. Tunçay kumandan olmuş, Hanriye evvelce kızdığı belli, fırsat bu fırsat diye yapıştırıyor.

— Haydi amca, şimdi kaçalım.

Bu çocukların arasında bir de Nihatla Cihat var. İkiz kardeşler. Yüzlerine baktığınız zaman tıpkı birbirlerine benziyorlar. Ben konuşmalarından bunları ayırabiliyorum. Çünkü bir tanesi sokak çocukları gibi pis pis lâkırdı ediyor.

Ortaya bir kız çocuğu çıktı İspanyol dansları yapmağa başladı. Herkes gülüyordu. Sonradan tanıdık. Alberto başına uydurma saç takmış, annesinin iskarpinlerini giyerek ortaya çıkmıştı. Çocuklar şiş kebap diye tempo tuttular. Bu da bitti Zeki ağabeyi isteriz diye bağırışlar oldu. Zeki ağabey, sizlere birkaç fıkra anlatacağım dedi. Bakın bazılarını yazıyorum:

Küçük çocuk bir kapının zilini çalmak istiyor, fakat boyu yetişmiyor. Oradan geçen bir adam bunu görünce gelip çocuğu kaldırıyor. Çocuk zili uzun uzun çalıyor, ve adama dönüp:

— Haydi amca beraber kaçalım, diyor.

Teksaslılar herşeyi büyük gösterir; mübalağacı olurlarmış. Bunlardan biri seyahat sırasında bir otele gidiyor. Otelci Teksaslının atıp tutacağını bildiğinden yatacağı yatağın içine kaplumbağa koyuyor. Geceleyin odasına giren Teksaslı yatakta bunu görünce otelciyi çağırıyor ve soruyor:

— Bu ne?

— Tahtakurusu.

Teksaslı bir düşünüyor, hemen:

— Bizde tahtakurularının yavruları bu kadar olur, diyor.

Toplantı bitti. Birçokları birbirlerine veda ettiler. Kısmet olursa gelecek yıl gene gelecekler. Kimisi yazın çabuk geçtiğini, kimisi bu yazdan birşey anlamadığını, kimisi çok eğlendiğini söyleyip duruyor. Yazlar böyledir işte. Öteki yazlar gibi, bu yaz da böyle geçti.

GÜZEL ŞİİRLER

VATANIMIZ

Şehitlerin yatağıdır,
Bizim kutsal vatanımız!...
Gazîlerin otağıdır,
Bizim kutsal vatanımız!...

Görmüş nice kanlı savaş:
Şu dağ, tepe,şu toprak, taş;
Bir destandır hey arkadaş;
Bizim kutsal vatanımız!...

Güzellikte benzeri yok,
Canımızdan severiz çok,
Dosta gül'dür, düşmana ok
Bizim kutsal vatanımız!...

Târihi hep şeref, şandır,
Tek başına bir cihandır,
Atalardan armağandır,
Bizim kutsal vatanımız!...

Her köşesi arslan dolu,
Geçer burdan zafer yolu,
Anadolu, Anadolu,
Bizim kutsal vatanımız!...

F. Cemâl Oğuz ÖCAL

—o—

BERBERDE

Bir tarak satıcısı traş olmak için bir berber dükkânına girer. Adam traş olurken berber çırağı tarakları gözden geçirir.

Traş bittikten sonra berber, ondan bir tarak satın almak ister:

— Bu tarakları kaça veriyorsun? der.

— Yüz kuruşa.

— Yok canım, çok pahalı. İşte sana elli kuruş. Eğer razı olmazsan tarağını geri al.

Adam elli kuruşu alır. Bu sefer o da berbere sorar:

— Borcum ne kadar?

— Elli beş kuruş.

— Yok canım elli beş kuruş fazla, al sana otuz kuruş. Eğer memnun kalmazsan sakalını yerine koy.

Maziden istikbale Doludizgin..

ISTANBUL'UN KURTULUŞU

1918 senesi... Birinci Dünya Harbini mağlûp bitiren vatanımızın 1918 senesi... Birinci Dünya Harbini mağlûp bitiren vatanımızın her köşesi düşman işgali altında. Esarete alışık olmayan Türk Milleti kan ağlıyor... Boğazın suları bile kararmış sanki. Düşman bayrakları ile donanmış güzel İstanbul; ulu abidelerinin gölgesine sığınmış, tarihinin en karanlık günlerini yaşamaya hazırlanır gibi.

Bu manzaraya bürünen İstanbul'da, her biri asırlar kadar uzun süren günler, seneler geçti...

İstanbul ve Anadolu'nun işgaline devam edildi. Fakat mütecaviz düşman Türk Milletinin karakterini, esir yaşayamıyacağını hesaba katmıyordu. Türk Milletinin için için kan ağladığının farkında değillerdi. Türk Milleti düşmanına sezdirmeksizin hazırlanıyordu.

Nihayet beklenilen günler geldi.

Mustafa Kemal'in etrafında toplananlar Türk Milletinin kara talihini yendiler.

Sakarya günlerce kıpkızıl aktı. Mehmetçik kanlanan süngüsünü Akdenizin tuzlu sularında temizledi. Güzel İzmir'in Kadife Kalesi, üç buçuk sene sonra Ay-yıldızlı bayrağını dalgalandırıyordu tekrar. Ya İstanbul?...

Türk Vatanının biricik şehri, işgal altında olduğu halde İzmir'in kurtuluşunu büyük şenliklerle kutladı. Nasıl olsa o da bir gün işgalden kurtulacaktı muhakkak. Türk Milleti esaret altında yaşıyamazdı. Bunu mağrur ve şımarık düşman kısmen olsun anlayabilmişti.

Nitekim, süngüsü ile hakkını alan Türk, bu hakkını Lozan Muahedesile bütün dünyaya kabul ettirdikten sonradır ki, İstanbul'u da düşman çizmesinden kurtarmıştı.

Tarih : 2 Ekim 1923, günlerden salı... Bu tarihi İstanbul ve İstanbullular gibi bütün Türk Milleti aslâ unutamıyacaktır. Çünkü o gün, düşman askerleri Dolmabahçe'de nazlı nazlı dalgalanan Bayrağımızı selâmlıyarak gemilerine binip İstanbul'dan ayrıldılar.

6 Ekim 1923... 3. Kolordu, bayraklarımız ve «Selâm Sana Ey Şanlı Ordu...» yazıları ile donatılmış İstanbul sokaklarından geçerken, biricik şehrimizin, Türk Milletinin kara talihi sona eriyordu.

Tam 36 sene sonra Kurtuluş Bayramını tekrar kutlarken soruyorum sana güzel İstanbul:

Kurtulduğundan beri hangi günün bugünden güzeldi? Bundan sonra hangi günün bugünden daha güzel olabilir?

Bugün zafer şarkıları çağır, maziyi unut. Bir daha o kara günleri yaşıyacak değilsin. Bunu sana vâdediyoruz...

Ali Cülmüt SOYCAN

KURABİYE

Anne — Yine ne yaptın, kardeşini ağlattın Ayzin?

Ayzin — Ben bir şey yapmadım anne. Kurabiyeyi üstünü kirletmeden nasıl yiyeceğini gösterdim.

Kapaktaki resmin hikâyesi **Bir Atasözünü Doğrulayan Olay**

Ava Giden Avlanır!..

Bir İtalyan bankasının müdürü olan Walter Morti, av meraklısıydı. Yaz olsun, kış olsun, çeşit çeşit ava gitmekten büyük bir zevk alırdı. Temiz havanın kucağındaki bu zararsız spor sayesinde daima sıhhatli kalmış, elli yaşına geldiği halde hiçbir tehlikeli hastalık geçirmemişti.

O sabah havaya göyle bir baktıktan sonra, Trentino civarındaki gölde balık avlamayı kafasına koydu. Bu göl, ormanın tam ortasında, hakikaten tarif edilemiyecek kadar güzeldi. Sırf bu gölü seyrederek insan yıllarca orada oyalanabilirdi. Buna bir de av zevkini ilâve ettiniz mi kekâ...

Walter Morti, gölün kenarına varır varmaz teçhizatını çıkardı, şöyle ağaçlık bir yere iyice yerleşip, oltasını durgun suların koynuna saldı. Balıkçılar, böyle durgun sularda balık avlamanın başka bir heyecanı olduğunu söylerler. Oltaya kendini kaptıran balık yukarı çıkana kadar avcı tarafından her hareketi ile mükemmelen takip edilirmiş.

Sabah başlayan av, ikindiye doğru orta yaşlı bankacıya oldukça heyecanlı ve zevkli dakikalar yaşatmıştı. Hele son çıkan balık, hiç lâfsız beş kiloluk vardı. Onu suyun yüzüne çekmek çok güç olmuştu. Bir ara Walter gölün dibini bile boyluyordu. Onun ağırlığından ve direnişinden. Doğrusunu söylemek gerekirse, av diye de buna denirdi.

Bankacı, hele son bir defa daha oltayı atayım da, ondan sonra pıyı pırtıyı toplayıp eve dönerim diye düşünüp yemi iğneye iyice yerleştirdi. Bir yandan da tuttuğu balıklara bakarak gururlanıyordu. İki yıldır hiç böyle yüklü dönmemişti.

Sevinç narası atarak oltasını şöyle havada sallayarak suya doğru fırlatıp yerine oturdu ve oturması ile de zelzeleye tutulmuşçasına sallanması bir oldu. Şaşırmıştı. Olta kendisini suya doğru çekiyordu. Bir beş kiloluk balığın çekmesinden daha tehlikeliydi. Av meraklısı bankacı, olanca gücü ile oltasına sarıldı. Bu savaştan mutlaka muzaffer olarak çıkmak istiyordu. Asıldı, bir kere daha asıldı, bir kere daha... Ve sonra hayretler içinde oltanın havalandığını, ucunda da bu ormanlarda yaşayan Sarka isimli çok iri ve yırtıcı bir kuşun çırpındığını gördü. Yırtıcı hayvan, oltadaki yeme tamah etmiş ve onu yutayım derken kendisi avlanıvermişti.

İş bu kadarla kalsa belki üzerinde böyle uzun boylu durmak yersiz olurdu. Fakat Walter, ayni zamanda kuşun kanatları arasında bir de mektubun sallandığını farketmişti. Kendine güveni olan avcı, bir bıçak sallayışı ile kuşu hakladıktan sonra, kanatları arasındaki mektubu açıp okudu... Burada küçük bir kroki çizilmiş ve kimsenin bilmediği bir «hazine» hakkında malûmat verilmişti. Bankacı ellerini oğuşturdu. Belli ki bu kuş, bir takım kimseler tarafından haberci olarak kullanılıyordu. Yoluna devam ederken yeme saldırmış ve neticede boynu vücudundan ayrılmıştı.

Gizli hazineyi ele geçirme arzusu, bankacıya havanın kararmakta olduğunu bile unutturmuştu. Krokide belirtilen yer hiçte uzak değildi. Öteberisini toplayıp, bunca emekle yakaladığı balıklarını da orada bırakarak hazinenin peşine koştu.

İşaretli yere gelince durdu. Kalbi heyecandan küt küt çarpıyordu. İşte iri gövdeli, oyuklu ağaç şuradaydı. Elini içeri soktu... Ve sonra müthiş bir darbe ile olduğu yere yığılıp kaldı. Kendine geldiği zaman elbiseleri ile birlikte bütün parasının çalınmış olduğunu gördü. Tuzağa düşürülmüştü. Çift ava giderken, hiç aklından geçirmediği bir şekilde avlanmıştı...

KISSADAN HİSSE

HERŞEY KARŞILIKLIDIR

Şımarıklığı ile nam salmış tanınmış bir ressam, bir gün meşhur bir kulak ve burun hastalıkları mütehassısını evine acele olarak çağırtır. Vakit geceyarası her taraf zifiri karanlıktır. Yağmur ise bardaktan boşanırcasına yağmaktadır.

Kulak ve burun hastalıkları mütehassısı, vaktin bir hayli geç olmasına rağmen «Vazife» deyip, ressamın evine gider. Fakat oraya vardığı zaman, bir insanı değil de, ressamın minimini bir fino köpeğini tedavi için çağırıldığını öğrenince kanı başına sıçrar. Fakat bunu hiç belli etmez. Köpeği büyük bir ciddiyetle tedavi eder Bir de reçete yazar. Sonra dı çıkıp gider.

Ressamdan intikam almak isteyen doktor, ertesi gece, ressamın, acele olarak doktorun evine gelmesi yazılıdır.

Ressam, kendi kendine türlü hayaller kurarak, doktorun evine gider. Doktor, ressamı içeri buyur ettikten sonra ona şöyle der.

— Sizi neden çağırttığımı herhalde merak etmişsinizdir. Söyleyeyim. Dün gece evinizi ziyaret ettiğim zaman, tablonuzdaki boyalarınızın rengi çok hoşuma gitti. Acaba o tatlı kırmızı renkle, benim şu kapıyı boyayabilir misiniz?!

Yeryüzünde herşey karşılıklıdır. Birine iyilik ederseniz, iyilik, fenalık ederseniz fenalık görürsünüz. Birisiyle alay eden bir kimse de ergeç, alay edilmeye mahkûmdur.

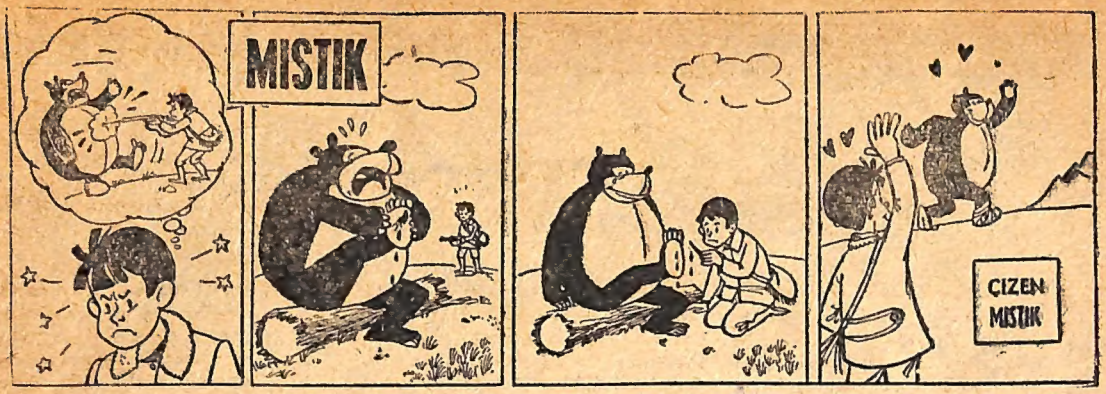

Mecmuamızda Bulacağınız YENİLİKLER

HAFTALIK BİLGİNİZİ YOKLUYORUZ :

Daima sizlere faydalı olmayı süşünen ve hiç bir fedakârlıktan çekinmeyen ÇOCUK HAFTASI gelecek sayımızdan itibaren bir çok yeniliklerle karşınıza çıkacaktır. Bunların ilki, geçen yıl okuyucularımızın büyük bir alâka ile karşıladıkları HAFTALIK BİLGİNİZİ YOKLUYORUZ'dur: Bu sene programını daha genişlettiğimiz ve içine Ortaokul ünitelerini de dahil ettiğimiz bu faydalı ve resimli bilgileri, yine yazılarını zevkle ve istifade ile okuduğunuz öğretmeniniz SADIK ÖVET hazırlayacak ve iki sahifeyi kaplıyacaktır.

AHLÂK ve DİN ÖĞÜTLERİ BİLGİLERİ

Bir müddettenberi ara verdiğimiz bu bahsımizi gelecek haftadan itibaren sütunlarımızda yeniden bulmağa başlıyacaksınız. Okuyucularımızın büyük bir alâka ile karşıladıkları bu yazılar, en büyük rehberiniz olacaktır.

SPOR HAFTASI

Memleketimizin belli başlı spor otoritelerinden biri olan değerli arkadaşımız SULHİ GARAN, gelecek haftadan itibaren SPOR HAFTASI başlığı altında size en güzel yazılarını yeniden yazmağa başlıyacaktır. Sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur parolası, değerli arkadaşımızın yazılarında ana konuyu teşkil edecektir. Radyoda SPOR ve MÜZİK saatini severek dinlediğiniz arkadaşımız, yalnız spor zevkinizi tatmin etmekle kalmıyacak aynı zamanda, hiç bilmediğiniz bilgileri verecektir.

SPOR TARİHİ

Spor sahasında ayrı bir değer olan TEVFİK ÜNSİ de, Sulhi Garan arkadaşımızın dışında, size Spor Tarihini verecek, ayrıca okuyucularımızın spor hususunda soracakları her türlü suali köşesinde cevaplandıracaktır.

İSTER İNAN İSTER INANMA

Bu başlık altında vereceğimiz resimli bilgiler ve dünyanın garip olayları, gelecek haftadan itibaren, sütünlarımızda yer alacaktır.

FEDAKÂR KAPLAN

Öbür hafta başlıyacağımız yeni resimli romanımızın adıdır. Yıldırım Kaptan kadar merakh ve heyecanlı olan bu resimli romanımız dört sayı sürecektir. Ondan sonra okuyucularımızın aynı alâka ile karşılıyacaklarına emin olduğumuz yeni bir resimli romana balıyacağız. Bu resimli romanımızın adını bir kaç sayı sonra açıklıyacağız.

ŞEREF KÖŞESİ

ŞEREF KÖŞESİ'ne resim ve mektup gönderme müddeti sona ermiştir. Bugüne kadar gönderilmiş olanlar, sıraya girmiştir ve onların neşirleri bir kaç hafta daha devam ettikten sonra son bulacaktır. Bundan sonra gönderilecek resim ve mektuplar kabul edilmiyecektir.

YAMAN İZCİ VE KABASAKAL AMCA

Dört hafta ara verdiğimiz bu resimli hikâyemize gelecek haftadan itibaren yeniden neşretmeğe başlıyoruz.

Kapaktaki resmin hikâyesi **Vatan İçin Kadınlar da Döğüşür**

Kadınlar Savaşı

Hindistan'ın Gwalior denen bölgesinde, birkaç günden beri garip bir sessizlik hüküm sürüyordu. İngiliz işgali altındaki bu yerde, müstemleke askerleri, yoldan geçen kadınların bile kendilerine hain hain baktıklarını görüyor, bu bakışların gerisinde gizlenen mânayı bir türlü anlıyamıyorlardı.

İlk işgal sıralarında, yerlilerle İngiliz'ler arasında cereyan eden savaşta, silâh üstünlüğü kendilerinde olduğu için İngiliz'ler galip gelmişler ve daha sonra da bu bölgede bir çok insanların haksız yere kanına girmişlerdi. Hürriyetleri ellerinden alınan, başkaları hesabına çalışmağa zorlanan Hint'liler büyük ormanların, doruklarında serin süzgâhlar esen dağların eski havasını özlüyor; bu topraklarda yine kendi sözlerinin geçmesini istiyorlardı.

Şuurlu olmasa bile bu «hürriyet» özlemi onları arada bir ayaklandırıyor; İngiliz askerleri ile karşı karşıya getiriyordu. İsyan çıkartanlar, yakalandıkları yerde ipe çekiliyor, sonra bölgenin her tarafında cesetleri dolaştırmak suretile, yerli halkın gözü korkutuluyordu. Halbuki İngilizler hürriyet mücadelesinde, insanın asla gözü yılmıyacağını bilmeleri gerekirdi. Nitekim bu terör, bu baskı Hintli'leri yıldıracağı yerde, daha coşturuyor, boş yere kan dökülüyordu.

Havanın gittikçe gerginleşmesi sonunda, hürriyet hareketinin öncülerinden bilinen beş Hintli bir gece yarısı evlerinden alınarak götürülmüş ve cesetleri ancak on gün sonra parçalanmış bir halde ormanda bulunmuştu. İngilizler bunun korkunç birşey olduğunu ve zavallıların vahşi hayvanlar tarafından parçalandıklarını bildiren bir tebliğ yayınlayarak halka ormanın iç taraflarına girmemelerini rica etmişti.

Halk, tebliği gülünç buldu! Ziraparçalanan cesetlerde kurşun izleri vardı. Belli ki bu işi yine İngilizler yapmış, hürriyetçileri bir gece kurşuna dizdikten sonra cesetlerini ormana atmışlardı. Tebliğ, sinirleri biraz daha gerdi. Iki gün sonra, müstemleke yüzbaşısı Jakson sırra kadem bastı: Aranmadık delik kalmadığı halde yüzbaşının izi dahi bulunamadı. İşler gittikçe karışıyordu.

Kurşunlar, Hindistan'ın meşhur sivrisineklerinden daha seri uçuyordu havada. Atına atlayan, silâha yapışan Hint kadınları, kundaktaki çocukları sırtlarında olduğu halde bumücadeleye katılmışlardı. Hepsinin de üstünde millî kıyafetleri vardı. Şehit düşerler de, bu elhalde bu mücadeleye katılmışlardı. çekilen İngiliz askerleri, merkez müstemleke kuvvetlerinden yardım istemek zorunda kalmıştı. Yerliler ağır basıyorlardı. Ölümle istihza eden, at üstündeki cengâver kadınlar, İngiliz'leri yıldırmıştı bile!...

Bu hürriyet savaşından onbeş gün sonra vak'a mahalline gelen İngiliz müstemleke kuvvetleri kumandanı, kendi adamlarının makamında, Hint askeri kıyafeti ile oturan hürriyetçi liderlerden biriyle karşılaşınca hayretler içinde kaldı. Geç kalmışlardı. Başını geri çevirince, pencereden dışarısını görebiliyordu. Avluda otuz kadar kadın, sırtlarında silâhlar olduğu halde ata binmişler binanın arka tarafında talim yapıyorlardı.

Kumandan, ayağa kalkan hürmetkâr milliyetçinin elini sıkarken:

— «Kazandınız...» diye söylendi. «At sırtında hürriyetinizi müdafaa edecek olan şu kadınlar da gösteriyor ki, artık sizlere boyunduruk takmağa çalışmak büyük bir haksızlık olacaktır... Ben askerlerimle birlikte geri dönüyorum. Merkeze varır varmaz da hakkımızda gerekli raporu verip ödevimden istifa edeceğim... Hürriyetlere kastedenler, tahakküm kuvvetlerini de hürriyetlerini de bir gün kaybedebilirler... Bu olay bana şu sözün bir gerçek olduğunu öğretmiş bulunuyor...»

TARİH YAPRAKLARI

ÇOCUK GÜNÜ

1957 tarihinden beri 7 Ekim tarihi çocuk günü olarak kabul edilmiştir.

SULTANAHMET CAMİİ

Türkiye'nin 6 minareli tek camii olan Sultan Ahmed'in temeli 8 Ekim 1610 tarihinde atılmıştı. İstanbula gelen turistler bu camie büyük önem verir, mutlaka gezip görür, çinilerne, yapısına hayran kalırlar. Kubbesinin çapı Ayasofya kubbesinin çapından 260 santimetre fazladır. I. Ahmet zamanında yapılan temel atma töreninde kullanılan kazma müzededir.

AHMET REFİK'İN ÖLÜMÜ

Memleketimizde tarih okuma zevkini uyandıran, Tarihî şahsiyetleri, tarihî olanları roman halinde yazan, kıymetli okul tarihleri meydana getiren büyük Tarihçi Ahmet Refik 10 Ekim 1937'de öldü.

I. DÜNYA SAVAŞINA GİRİŞİMİZ

Çarpışan milletlerin durumu bizi hiç ilgilendirmediği halde, bütün dünyayı kana boyayan ve Suriye, Irak ve Adaların elimizden çıkmasına sebep olan I. Dünya Savaşına 11 Ekim 1914'te, Yavuz ile Midilli gemilerinin Çanakkaleden girerek Türkiyeye sığınması yüzünden katılmıştık.

AMERİKA'NIN KEŞFİ

12 Ekim 1492'de Amerika keşfedildi. Bu olay bizim tarihimizde Cem Sultan ve II. Beyazıt zamanına rastlar.

ANKARA'NIN DEVLET MERKEZİ OLUŞU

13 Ekim 1923'te alınan bir kararla Ankara Devlet merkezi, Türkiyenin başşehri yapıldı. Osmanlı İmparatorluğu zamanında Bursa, Edirne ve İstanbul başşehir olmuştur.

Yıldırım Kaptan 72

KURTULUŞ YOLU

YILDIRIM KAPTAN, EMBER, DEVLİN, DENVER SUNİ PEYKİNDE BİR ODADA MAHPUS KALDILAR. ODA DAKİ HAVA DA YAVAŞ YAVAŞ BİTMEK ÜZERE İDİ..

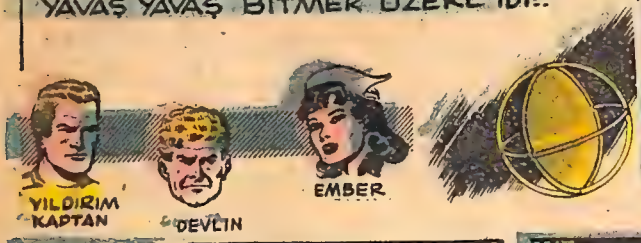

BİRDEN KARANLIKTA AYAĞI BİR YERE TAKILDI..

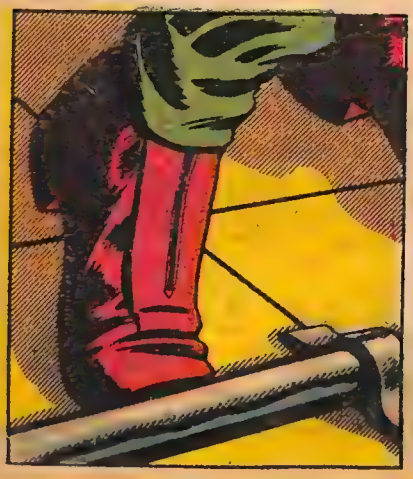

YILDIRIM ÇEVİK BİR VÜCUT HAREKETİ İLE KABLOLARA ÇARPMADAN YERE DÜŞTÜ...

SU MUSLUĞUNA YETİŞMEM LÂZIM !..

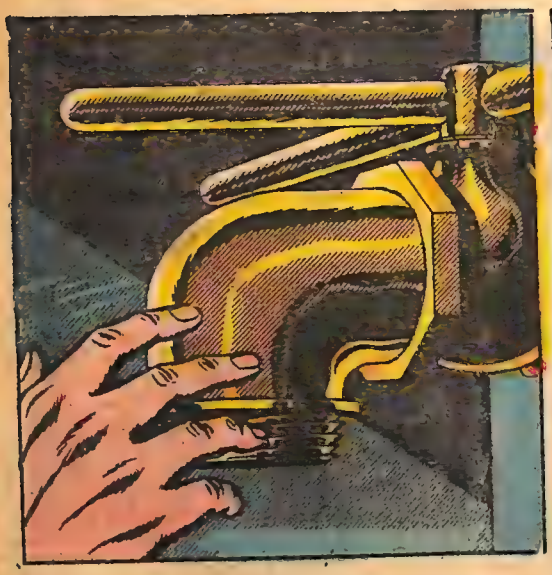

YILDIRIM, YUKARI GEL. YOKSA SU ÇIPLAK ELEKTRİK KABLOLARI HİZASINA ÇIKINCA...

SENİ ELEKTRİKLEYİP ÖLDÜRÜR...

YILDIRIM KAPTAN SON GÜCÜNÜ KULLANARAK SU TANKININ ÜZERİNE TIRMANDI...

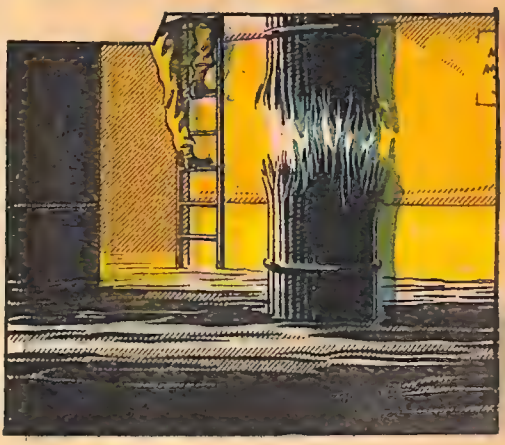

GELECEK SAYIDA :
DIŞARIDA SESLER VAR..

DENİZ KURDU 33

"HAYALET,, ADLI GEMİDEN BİR KAYIKLA KAÇAN VAN VEYDEN İLE MOD ISSIZ BİR ADAYA DÜŞMÜŞLERDİ..ARADAN GÜNLER GEÇTİ.. BİR SABAH.....

VEYDEN YANINA BİR TÜFEK ALIP GEMİYİ KONTROLA ÇIKTI--

BİR KÖŞEYİ DÖNERKEN BİRDEN LARSEN'LE KARŞILAŞTI----

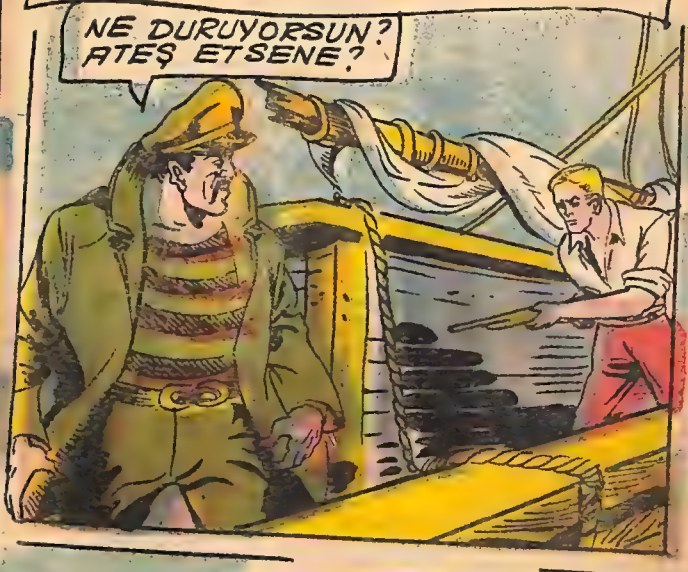

VAN VEYDEN ŞAŞIRMIŞ VAZİYETTE DURDU--

PEKİ, NE OLDU? ANLATSANA...
KARDEŞİM BENİ YAKALADI.. BÜTÜN ADAMLARIMI ALARAK BENİ GEMİMDE YALNIZ BIRAKTI..
PEKİ GEMİ NEYE HARAP OLDU? DİREKLER NEYE KIRILDI?
KONTROL ETSENE..
A..A.. BÜTÜN İPLER KESİLMİŞ..
DAHA DİKKATLİ BAK.. DAHA NELER GÖRECEKSİN..
VAN VEYDEN İNCEDEN İNCEYE BAKINCA ANLADI. BÜTÜN İPLER YARI YARIYA KESİLİP YELKENLERİ TUTACAK KADAR BIRAKILMIŞTI.. BÜYÜKÇE BİR FIRTINA HEPSİNİ BİRDEN KOPARMIŞ VE GEMİYİ ALLAK BULLAK ETMİŞTİ.
YALNIZ BAŞIMA KALDIĞIM ZAMAN GEMİ PARÇALANSINDA BEN MAHVOLAYIM DİYE YAPTILAR..
İŞTE GÖRÜYORSUN YA ELİNDEYİM VAN VEYDEN.. BANA NE YAPACAKSIN?
BİLMEM.. HİÇBİRŞEYE KARAR VERMEDİM..

O GÜNÜ KAPTAN GEMİDE, ONLAR SAHİLDE GEÇİRDİLER..

GEMİDE KAHVE VE ÇAY VAR. GİDİP ALMAK İSTİYORUM..

DİKKATLİ OL LÜTFEN.. KAPTAN'DAN SAKIN..

VAN VEYDEN GEMİYE ÇIKARAK ANBARIN KAPAĞINI AÇTIĞI SIRADA...

KAPTAN GELİYOR..

KAPTAN AÇIK KAPAĞA ÇARPINCA BİRDEN YERE YUVARLANDI..

A..A.. KAPTAN KÖR MÜ OLDU NEDİR?!

LARSEN KARDEŞİ TARAFINDAN KÖR EDİLMİŞTİ. FAKAT VAN VEYDEN BUNU EVVELCE ANLAYAMAMIŞTI..

BENİ AŞAĞIDA ANBARDA ZANNEDİYOR..

ÇILGIN GİBİ KAPAĞIN ÜSTÜNE SANDIKLARI YIĞIYOR.. BENİ ANBARA HAPSETTİĞİNİ SANIYOR..

KÖRÜM AMA SENİNLE YİNE BAŞA ÇIKABİLECEK DURUMDAYIM VAN VEYDEN!

EĞER TAHTALAR GICIRDARSA KAPTAN BURADA OLDUĞUMU ANLAR..

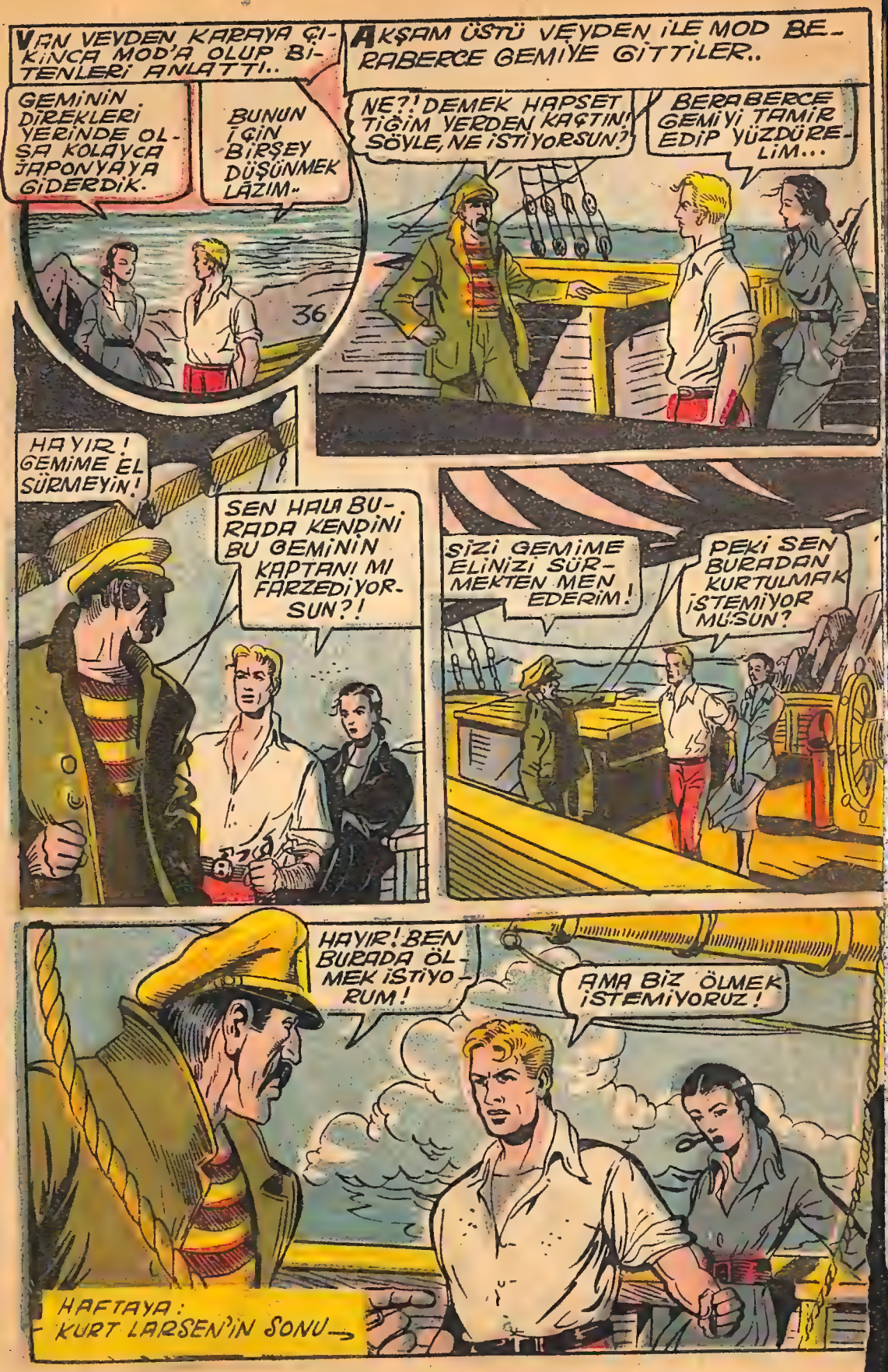
VAN VEYDEN KARAYA ÇIKINCA MOD'A OLUP BİTENLERİ ANLATTI..
AKŞAM ÜSTÜ VEYDEN İLE MOD BERABERCE GEMİYE GİTTİLER..
GEMİNİN DİREKLERİ YERİNDE OLSA KOLAYCA JAPONYAYA GİDERDİK.
BUNUN İÇİN BİRŞEY DÜŞÜNMEK LÂZIM..
36
NE?! DEMEK HAPSET TİĞİM YERDEN KAÇTIN! SÖYLE, NE İSTİYORSUN?
BERABERCE GEMİYİ TAMİR EDİP YÜZDÜRELİM...
HAYIR! GEMİME EL SÜRMEYİN!
SEN HALA BURADA KENDİNİ BU GEMİNİN KAPTANI MI FARZEDİYORSUN?!
SİZİ GEMİME ELİNİZİ SÜRMEKTEN MEN EDERİM!
PEKİ SEN BURADAN KURTULMAK İSTEMİYOR MUSUN?
HAYIR! BEN BURADA ÖLMEK İSTİYORUM!
AMA BİZ ÖLMEK İSTEMİYORUZ!
HAFTAYA: KURT LARSEN'İN SONU→

Meraklı Bahisler

ÇAY NEDİR?

Çay bir ağacın kurumuş yapraklarıdır. Çay ağacı en çok Çinde, Hindistanda, Japonyada ve Seylânda yetişir. Bu ağaç kış, yaz yeşildir ve kendi haline bırakılırsa sekiz, dokuz metreye kadar uzar. Fakat kuvveti yapraklarına gitsin diye ağacı ikide bir keserler ve bir, bir buçuk metreden çok uzamasına bırakmazlar.

YAPRAKLAR NASIL KURUTULUR?

Çayın yaprakları yılda dört kere toplanır. İlk toplama nisanda yapılır. Yaprakler önce sepetlere doldurulur... Sonra elle yuvarlanıp bükülür, güneşe bırakılır. Güneşte kuruyan yapraklar fırına verilir. İki, üç saat fırında kaldıktan sonra iyice kavrulur ve elle ovalanınca, bizim bildiğimiz çay parçaları meydana gelir.

KAHVE NEDİR?

Çay bir ağacın yaprağı olduğu halde, kahve bir ağacın meyvası, daha doğrusu tohumudur... Kahve ağacı en çok Arabistanda, Habeşistanda, Hindistanda ve Brezilyada yetişir. Kahve ağacı da kendi haline bırakılırsa altı, yedi metreye kadar uzar. Fakat onu da sık sık budayıp iki, üç metreden yukarı uzamasına meydan vermezler.

KAKAO NEDİR?

Kakao da kahve gibi, bir ağacın tohumudur. Bu ağaç en çok Batı Hint adalarında, Amerikada ve Afrikada yetişir. Kakao ağacı bir buçuk, iki metre boyundadır. Meyvası hıyara benzer veiçindeki çekirdekleri bademçekirdeğini andırır. Meyva olunca toplanır, yere gömülüp mayalandırılır. Sonra çekirdekleri, çıkarılıp kurutulur, kavrulup çekilir.

HANGİSİ FAYDALIDIR?

Kahve, çay sinirleri kuvvetlendirmek ve sertleştirmek gibi kimi insana yarayan, kimine yaramıyan etki gösterir. Yorgun insanlar kahve veya çay içince dinlenirler, çünkü gevşemiş olan sinirleri yerine gelir. Fakat küçüklere kahve de, çay da, pek yaramaz. Onların az içmesi veya hiç içmemesi daha iyi olur.

ÇUKULATA FAYDALI MIDIR?

Çukulata kakao ile sütün karıştırılmasile yapılmış güzel bir tatlıdır. Besleyici kuvveti çoktur. Onun için, çocuklara çok yedirirler. Yalnız, halis çukulata olmalı. Çukulata benzeri uydurma şeyler fayda yerine zarar verir. İyi çukulatanın ufak bir parçası bir öğün yemek yerine geçer. İşi çok olup yemek vakti bulamıyan bir insan çukulata ile karnını doyurabilir.

MUSİKİ BİLGİLERİ

Nuri Sami KORAL

MEMLEKETİMİZDEKİ ORKESTRALAR

Batı memleketlerinde olduğu gibi bizim memleketimizde de iki büyük orkestra vardır. Bunlardan biri, Ankaradaki Riyaseti Cumhur Flârmonik orkestrası, diğeri de İstanbul Belediye konservatuarının orkestrasıdır. Bu orkestraların ikiside Batı müziğinin büyük sanat eserlerini çalacak kudrettedir. Ankara ve İstanbulda sık, sık konserler vermektedirler. Ankaradaki Riyaseti Cumhur Orkestrası memleketimizin en eski orkestrasıdır. Yüzotuz yıl evvel kurulmuştur.

AHMET RASİM

Türk edebiyatının tanınmış bir siması olduğu kadar Türk musikisininde değerli bir üyesi halinde olan Ahmet Rasim Bey, büyük bir gazeteci olarakta isim yapmıştır. Sözlerini kendisinin yazdığı alaturka musikî parçaları, fasıl musikîmizde oldukça mühim yer alır. Üstâdın bilhassa şarkıları meşhurdur.

Ahmet Rasim Bey 1864 yılında İstanbul'da doğmuştur. Babası Bahaddin Efendi isimli bir Posta memurudur.

Üstâd 1932 yılında İstanbul'da Kadıköyde vefat etmiştir.

BİLGİNİZİ ÖLÇÜNÜZ

Size üç soru soruyoruz. Cevap veriniz. Böylece kendi kendinize bilginizi yoklamış olacaksınız. Cevaplarınızın doğru olup olmadığını anlamak için de 25 inci sayfaya bakınız. Doğru cevaplar orada yazılıdır.

Türkler Viyanayı kaç defa kuşatıp zaptetmek istemişlerdir.

1 — İki defa mı?
2 — Üç defa mı?
3 — Beş defa mı?

Sağır olduğu halde en büyük musiki eserlerini yazan besteci kimdir?

1 — Bah mı?
2 — Şopen mi?
3 — Bethoven mi?

Bir insan adımı ortalama kaç santimetre uzunluğundadır?

1 — (57) cm. mi?
2 — (75) cm. mi?
3 — (90) cm. mi?

KÖYE GELEN YABANCI

YAZAN: KEMALETTİN TUĞCU

Cevdet orada bir memuriyet almış. Kasaba küçük. Gezecek eğlenecek yer yok. Geçmiş gün. Ne kadar kaldığımı bilmiyorum. Birgün yine beni tirene koydular, çıktım geldim.

— Evet. Küçük bir kasaba. Mahalle içinde bir evleri vardı. Hatta Mihriban bana «Ben zengin kızıyım, naz içinde büyüdüm. Elimden bir iş gelmiyor. Bu köylü kadını tutmağa mecbur oldum ama Cevdetin aldığı ne ki» diyordu.

— Teyze demek onların bir köylü kadın hizmetçisi vardı?

— Evet Omerciğim. Sessiz bir kadıncağız. Pek de genç.

— Adı neydi bu kadının?

— İlâhi Ömerciğim, aradan bunca yıl geçti, nasıl aklımda tutayım. Zaten kaç gün kaldım ki.

— Peki sonra?

— Sonrası kalkıp geldim konağa. Aradan ne kadar zaman geçti bilmiyorum. Mihriban annesiyle mektuplaşıyordu. Hanım efendinin ağzını arıyordu ama Feyzi Bey: Hanım gözüm görmesin, para istiyorsa az birşey yolla. Fakat benim böyle ahlâksız kıza ihtiyacım yok, diyordu. Ama sonradan aldığı bir haber Efendiyi de yumuşattı. Mihriban gece imiş. Feyzi Efendi gevşeyiverdi. Mihriman da babasının zaaflarını biliyor. Mektupla sordu. «Anne çocuk erkek olursa ona büyük babamın adını koyalım mı, babam müsaade eder mi?» Zavallı efendim bunu hemen kabul etti. Çocuk oğlan olursa adı «Ömer» kız olursa Zehra konacaktı. Fakat Efendi oğlan olmasını istiyordu. Böylece babası Hacı Omer Efendinin adı unutulmıyacaktı.

Aradan günler, haftalar geçti. Mihriban doğuracağına yakın ben oraya gidecektim. Mektubun arkası kesildi. Bekledik, bekledik, birgün bir telgraf aldık. «Omerle annesi ellerinizden öperler.»

Bu telgraf konağı bayram yerine çevirdi. Koynuma bir yığın para koydular. Yine tirene bindirdiler. Kalktım yanlarına gittim. Gideceğimi telgrafla bildirmişlerdi. Beni Cevdet karşıladı. Hemen eve gittik. Mihriban kapıda beni karşıladı:

— Dadıcığım, seni karşılıyamadım, malûm ya küçük çocuğu sokağa çıkartamam. Biraz huysuzluk da ediyor, kusura bakma.

— A kızım, dedim, emzikli kadının kusuru olur mu?

Yukarıya çıktım. Çocuğa doğru koştum. Baktım yatakta mışıl mışıl bir oğlancık uyuyor. İncecik saçlarının dibi ve alnıcığıboncuk boncuk terlemiş. Eh bu biraz da benim torunum sayılır. Gözlerim yaşardı:

— Veren Allah'a bin şükürler olsun, maşallah, ne de iri çocuk, dedim.

Mihriban boynunu büktü:

— Ah dadıkalfacığım, dedi. Bilsen neler çektim. Öldüm öldüm de dirildim.

— Neye haber vermedin bana. Biz daha üç, dört ay var sanıyorduk.

— Ne bileyim ben. Tecrübem yok ki

— Ben daha beş, altı ay evvel buradaydım. Sende böyle bir hal yoktu.

— Ya, biz de şaşırdık.

— Bâri sütün bol mu?

— Ah dadıcığım, babama çok üzüldüm. Onun darğınlığı böyle bir zamanda bana pek acı tesir etti. Cevdet hep söylüyordu. Ağlama, sonra sütün

— A kızım, baban seni hiç bırakır mı?

çekilir diyordu. Ama ne yapayım ki elimde değil. Şimdi Ömeri sütle beslemeğe mecbur oluyorum.

— Sen ver, yine gelir sütün.

— Nafile, çok uğraştım. İşte onun için hemen İstanbul'a gitmek istiyorum. Ben cahilim, burada bakamam. Annem tecrübeli kadındır. Artık babam kabul etsin, etmesin. Bir oda tutup otururuz.

— A, kızım, baban babandır. Hiç seni bırakır mı? Bu çocuğun doğumu onu tamamiyle değiştirdi. Konağa gittiğine sevinir.

— Oyleyse hemen gidelim teyze.

— Sen bilirsin kızım.

Ben daha yorgunluğumu almamıştım. Ertesi sabah bir kaç parça eşyayı bile almadan trene atladık ve Istanbul yolunu tuttuk. Sana ben bakıyordum Ömerim. Annen cahildi. Hiç sütü yoktu. Sık sık sancılandığından filân şikâyet ediyordu. Konağa gelince o istirahat etsin diye çocuğu Hanımefendi ile ben aldık. Sabahlara kadar başında, nöbetleşe dururduk. Hatta bazen Feyzi Efendi gelir: "Haydi siz yatın, çocuk uyanırsa ben haber veririm" derdi.

— 13 —

Ömer ihtiyar, bitkin, buruşmuş ve bir köşeye yığılmış olan kadının karşısında derin düşüncelere dalmıştı. Yine başını kaldırıp:

— Dadıkalfa, dedi. Benim sorduklarıma cevap verebilirmisin?

— A, elbette Omerim.

— Ben çok mu iri doğmuşum?

— Çok, çok iri maşallâh.

— Sen oraya gittiğin zaman annem doğuralı ne kadar olmuştu?

— Bak bunu iyi hatırlıyorum. Telgraf geldi, ben de ertesi gün apar topar yola çıktım. Demek yedi sekiz günlük filândın.

— Annem ayakta mıydı?

— Evet, beni karşıladı.

— Ertesi gün de yola çıktınız.

— Öyle oldu.

— Büyükannem beni görünce şaşırmadı mı?

— Sevincinden ağladı.

— Benim bu iriliğim size bir şüphe vermedi mi?

— Vermez olur mu? Konu komşu, teyzeler filan da gelmişti. Mihribanı sıkıştırdılar. Bak iyi ki sordun. Şimdi aklıma geldi. Onu bir doktora muayene ettirmek istediler On günlük lohusa sokağa çıkmaz, hemen yat, hekim gelsin filân dediler. Mihriban şiddetle karşı geldi sonra bize çocuğun iriliğinin sebebini anlattı.

— Neymiş sebebi?

— Bizi merak eder, heleçan içinde kalır diye doğumu biz çok geç haber vermişler. Çocuk dört aylıkmış.

— Dadıkalfacığım, sen beş, altı ay evvel orada değil miydin?

— Oradaydım tabii.

— Sen gider gitmez de annem doğurmuş.

— Oyle olmuş.

(Devamı gelecek sayıda)

Faydalı, Sadık, Zeki Hayvan

FİL

Fil faydalı hayvanların başında gelir. Vücutça dünyanın en büyük hayvanlarından biridir. Fil sevdiği insanlara karşı gayet sadık olur ve iyi davranır. Bu hayvanların en büyüklerine Afrikada rastlamak kabildir.

Fildişi pek makbul olduğundan bir zamanlar fil avı pek çoğalmıştı. O kadar ki binlerce insan fil avlamak için bu hayvanların bulundukları yerlere akın etmeğe başladılar. Bir zaman geldi ki, fillerin öldürüle öldürüle hiç kalmıyacağından korkulmağa başlandı. Hükümetler fil avına müsaade etmemeğe karar verdiler.

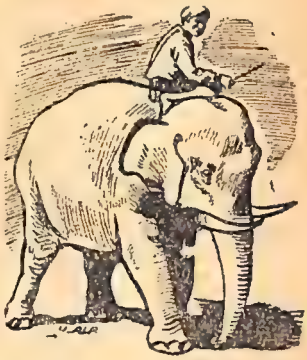

Afrika fillerini insana alıştırmakçok güçtür. Halbuki Hindistandakiler kolaylıkla insana yaklaştırılabiliyorlar. Avcılar bunları tuzaklara düşürüp yakalarlar. Sonra hususî şekilde bunları terbiye edip bir beygir kadar uysal bir hale getirirler. Hindistanda birçok işleri fillere gördürürler. Dünyada fil kadar kuvvetli, onun kadar akıllı hayvan az bulunur. Hindistanda bekçilik, küçük çocuklara dadılık eden filler vardır. iHntli kadın sokağa giderken çocuğunu filin yanına bahçeye bırakır. Ayağından zincirle bağlı olan fil rahat rahat bahçede dolaşabildiği için çocuğa bakar. Onun uzaklaşmasına engel olur. Ama bu koca hayvan iki, üç yaşındaki çocuğu çiğnemez mi diyeceksiniz? Hayır, buna çok dikkat eder. Başka hiçbir hayvanı ve insanı da çocuğun yanına sokmaz.

Fil, ot, çayır ve ince ağaç dalları yer. Pek çok su içer. Fili doyurmak çok zordur. Afrika fillerile Asya filleri her bakımdan birbirlerine benzerler. Bunları sadece kulaklarından ayırmak mümkündür. Asya fillerinin kulakları küçük, Afrika fillerininki ise yelken gibi büyüktür. Filin uzun hortumu onun her işini görür. Bu hortumla en ağır kütükleri yerden kaldırdığı gibi, ağaçları da söküp çıkarabilir. Bunlara karşılık yere düşmüş bir tek topluiğneyi dahi alabilir.

Fil, şu içeceği zaman da horboğazına doğru püskürür. Sinektumile suyu emer, sonra bu suyu ler kendisini rahatsız ettiği zaman bir ağaç dalı koparır. Bunu yelpaze gibi kullanarak sinekleri kovar. Kendisini iki uzun dişiyle korur. Bu dişlerin içinde tanesi yüzlerce kilo gelenleri vardır. Filin gözü pek küçüktür. Fakat pek iyi görür. Koklama kuvveti de fazladır. Kör bir fil koklıya koklıya kolayca yolunu bullabilir.

ŞEREF KÖŞESİ

İlkokulu "Pekiyi" derece ile bitirenler

Rafi URAL ☆ Kayseri, Sümer İlkokulu, Sınıf: 5/A, No. 629.

Neclâ İNAN ☆ Kastamonu, Atabey İlkokulu S: 5, No. 311.

Bülent TEMİZER ☆ Diyarbakır, Mehmetçik İlkok. 5/A, 202.

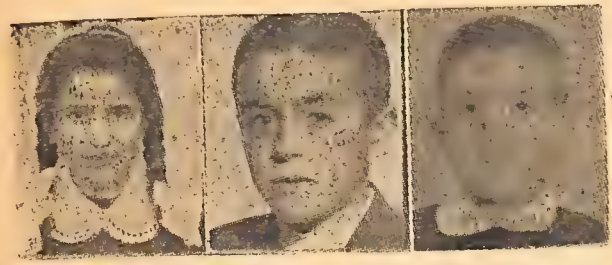

Ülkü Tufan ☆ Silivri, Piri Mehmet Paşa İlkokulu, S.5, No. 265.

Alpaslan YENER ☆ Ankara I. Mimar Kemal Ilkok. 5/A, No. 301.

Tayfun UĞURLU ☆ Konya, Gazi M. Kemal Paşa Ok. 5/B, 661.

A. Refik KOCAMANOĞLU ☆ Üsküdar, Halil Rüştü Ok. 5/A, No. 350.

Birol MENEKŞE ☆ Lüleburgaz, Atatürk Ilkokulu, 5/C, No. 613.

Osman EMEKSİZ ☆ Dinar, Yeniyol İlkokulu, S. 5/C, No. 17.

İlkokulun 1.-4. sınıflarını "Pekiyi" derece ile geçenler

Fazıl ÇİFTÇİ ☆ Kartal, Ahmet Rasim İlkokulu, Sınıf I, No. 80.
Salih ORAL ☆ Tavşanlı, İstiklâl İlkokulu, Sınıf: 2, No. 181.
M. Tahir SARIOĞLU ☆ Üsküdar, Harmanlık İlkokulu, 1/A, No. 45.
Zekiye YALMAN ☆ Uşak, Bireylül İlkokulu, Sınıf: 4, No. 459.
Yelda GÜVEN ☆ İsparta, Ülkü İlkokulu, Sınıf: 2, No. 278.
Fahir BULUTLAR ☆ Kartal, Ahmet Rasim İlkokulu, S. 5, No. 271.
Aral ÇIĞ ☆ Üsküdar, Rakkastepe İlkokulu, Sınıf 4, No: 112.
Esen DOĞANCI ☆ Ankara, Müjde Özel İlkokulu, 1/A, No. 25.
Emel OZPARPUCU ☆ İstanbul, Levent İlkokulu, 4/B, No. 325.
Temel OZPARPUCU ☆ İstanbul, Levent İlkokulu, 2/A, No: 102.
Sema EFE ☆ Malatya, Fırat İlkok. Sınıf 3/B, No. 1547.
Ali Ragıp KOMAN ☆ Ankara, Demirlibahçe İlkokulu, 2/A, No. 316.
Gülis[illegible]n YENER ☆ Ankara, 1.Mimar Kemal İlkokulu, 2/B, No. 203.
Levent ERÇETİN ☆ Üsküdar, Paşakapısı Ilkokulu, S. 2, No. 24.
Melih ERÇETİN ☆ Üsküdar, Paşakapısı İlkokulu, S. 2, No. 147.
Bülent OZAYDINLI ☆ Merzifon, Kara Mustafa Paşa Ok. S. 4.
Akın DİRİK ☆ İzmir, Namık Kemal İlkokulu, 4/A, No. 1.
Kadir DİRİK ☆ Izmir Namık Kemal İlkokulu, 1/A, No. 183.

BİLGİ KÖŞESİ

ANAHTAR KİLİDİ NASIL AÇAR?

Buradaki resme bakarsanız anahtarın kilidi nasıl açtığını kolayca öğrenebilirsiniz. Anahtarın üstündeki dişler kilidin ortasında gördüğünüz yaylara uydu mu kilidi açacak demektir. O zaman, kilidin bu resimdeki duruşuna göre, anahtarı soldan sağa çevirirsiniz. Anahtarın ucu sürgü koluna takılıp onu sağa dokru iter. O zaman kilit dilinin birinci dişi geriye gider, ikinci dişi onun yerine gelir, böylece kilit kolayca tersine işlemez. Kilitlerken de ayni işin tersini yaparsınız.

TULUMBA NASIL İŞLER?

Bir tulumbanın nasıl işlediğini buradaki resim açıkça gösteriyor: Kol yukarı çekilip silindir yükselince havayı emer ve su, havanın bıraktığı boş yere çıkar. Oradan tulumbanın ağzına gelip akar. Kol aşağı bastırılınca ortadaki kapak kapanır ve yukarıdaki havanın aşağı kaçmasına engel olur.

ÇALI KUŞU VE A...

GRİM KARDEŞLERDEN

HİKÂYE

Çok eski zamanlarda bir gün ayı ile tilki ormanda bir yürüyüşe çıkmışlardı. Bir kuşun tatlı tatlı öttüğünü duydular. Ayı, «Tilki kardeş,» dedi, «Bu kadar güzel öten kuşun ismi nedir biliyor musun?»

— «Bu kuş, kuşların kralıdır. Onun karşısında hürmetle eğilmeliyiz.»

Halbuki öten çalı kuşundan başkası değildi.

Ayı, «Mademki öyle bu kuşun sarayını görmek isterdim doğrusu,» dedi, «Sen beni oraya götürürsün değil mi?»

— «Bu o kadar kolay bir bir şey değil,» diye tilki cevap verdi. Kraliçe gelinceye kadar beklemen lâzım.»

Çok geçmeden kraliçe gagasında yavruları için bir lokma yiyecekle göründü. Yuvanın içerisinde kayboldu. Ayı hemen içeri girip kral ve kraliçeyi yavruları ile birlikte görmek istiyordu ama Tilki onu kolundan yakaladı. «Kral ve Kraliçe birlikte uçup gidinceye kadar beklemeliyiz,» dedi.

Ana baba yuvadan uçunca içeri başlarını uzattılar, dört beş tane yavru biribirlerinin üzerine kıvrılmış uyuyorlardı. Ayı hayretler içerisinde kalmıştı. «Saray dediğin yer burası, Kralın çocukları da bunlar mı? Bana yalan söyledin gibi geliyor.»

Onları duyan küçük çalı kuşları öyle bir feryat kopardılar ki Ayı ile Tilki tabana kuvvet kaçtılar korkularından. Anne ve baba çalı kuşları yuvaya döndükleri zaman yavrularını üzüntü içerisinde buldular. Küçükler, «bizim hakikî anne ve babamız kim? Siz bizim nemizsiniz?» diye feryat ediyorlardı.» «Ayı bizi bambaşka bir isimle çağırdı. Hakikati öğreninceye kadar ağzımıza bir lokma bir şey koymayacağız.»

Anne ve baba derhal Ayının inine uçtular. «Seni aptal Ayı,» dediler, «neden çocuklara olmadık şey öğretiyorsun. Aramızda kanlı arplerin çıkmasına sebep olacaksın.»

Bunun üzerine harp ilân edilir ve bütün dört ayaklı hayvanlar bir araya çağırılır. Çalı kuşu da havada uçan bütün kuşları bir araya toplar. Güzel bır harp plânı hazırlarlar.

Ayı Tilkiyi yanına çağırır, «Sen hayvanlar içerisinde en şeytan olanısın. Onun için bizim reisimiz sen ol,» der. Tilki memnuniyetle kabul eder, «Peki ama işaretimiz ne olacak» der. «Benim tüylü fırça gibi bir kuyruğum var. Onu havaya kaldırdığım zaman hücum edersiniz. Indirdiğim zaman bütün kuvvetinizle kaçarsınız.»

Kuşların casusluğunu yapan sivrisinek bütün bu konuşulanları işitir ve haber verir.

Sabah olunca hayvanlar harp sahasında toplanırlar. Sivrisinek derhal işe koyulur. Tilkinin kuyruğununun altına girerek iğnesini batırır. Tilki acı ile kuyruğunu havaya kaldırır. Bunu gören dört ayaklı hayvanlar hücuma geçerler. Acı geçince indirir. Bu sefer arkadaşları olanca hızları ile geri kaçarlar. Ve böylece kuşlar harbi kazanırlar.

Akşam olunca kuşların kral ve kraliçesi yuvalarına neşe içerisinde varırlar, «Yavrularım,» derler. «Harbi kazandık.»

Fakat çocuklar inat ederler, ayı gelip özür dilemezse olmaz derler.

Ayı büyük bir korku içerisinde sürünerek ininden çıkar zür diler. Hayatlarından memve küçük Çalı kuşlarından önun olan Çalı kuşları eski neşeli, mesut hayatlarına devam ederler.

6 ncı CİLDİMİZ BU SAYIDA BAŞLADI

Mecmuamız elinizde tuttuğunuz 72. sayısı ile 6 ncı cildine başlamış bulunmaktadır.

Beşinci cildimizi teşkil eden 59 - 71, sayılarını cilt yaptırmak istiyenler, mecmualariyle birlikte ciltleme bedeli olarak idarehanemize (375) kuruş yollamalrdırlar. Yalnız cilt kapağı istiyenler 275 kuruş göndereceklerdir. İstanbul'da olup da mecmualarını ciltletmek için matbaamıza getirenler, eskisi gibi 300 kuruş ödiyeceklerdir. Ödemeli muamele yapmadığımız için cilt bedellerinin mutlaka posta havalesi veya pul olarak yollanmasını rica ederiz.

ELENCE Bilmece BULMACA

A B C L İ

DERSTE

Öğretmen derse kaldırdığı Sevince sordu:

— En son çıkan dişler hangileridir?

— Takma dişlerdir öğretmenim.

GEL DE CEVAP VER!

Sevinç — Balina balığı ne yer biliyor musun?

Demet — Sardalya balığı yer...

Sevinç — Peki sardalya kutusunu nasıl açar?

BİLGİN

Bir gün bir bilgin kayıkla Beşiktaştan Usküdara geçiyormuş. Kayıkçıya sormuş:

— Tarih bilir misin?

— Hayır.

— O halde hayatının yarısını kaybettin demektir. Peki, matematik bilir misin?

— Hayır.

— O halde hayatının dörtte birini kaybettin demektir.

Tam bu sırada şiddetli bir rüzgâr sandalı devirince denize dökülmüşler. Sandalcı sormuş:

— Yüzme bilir misin?

— Çok yazık, hayır.

— O halde sen hayatının tamamını kaybediyorsun.

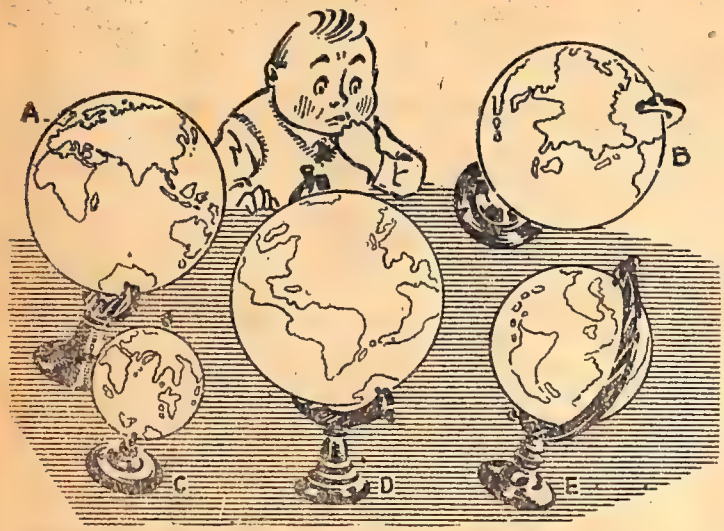

Ahmet çok zorluk çekiyor. Önünde 5 tane Dünya küresinden hangisinin hakikate en uygun olduğunu bulması için ona yardım edin.

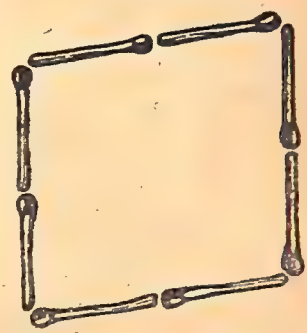

Evvelâ sekiz kibrit kullanarak yukardaki şeklin aynını yapın. Sonra sekiz kibrit daha kullanarak, sekiz adet dik açılı üçken elde etmeğe çalışın.

(Halli karşı sayfada)

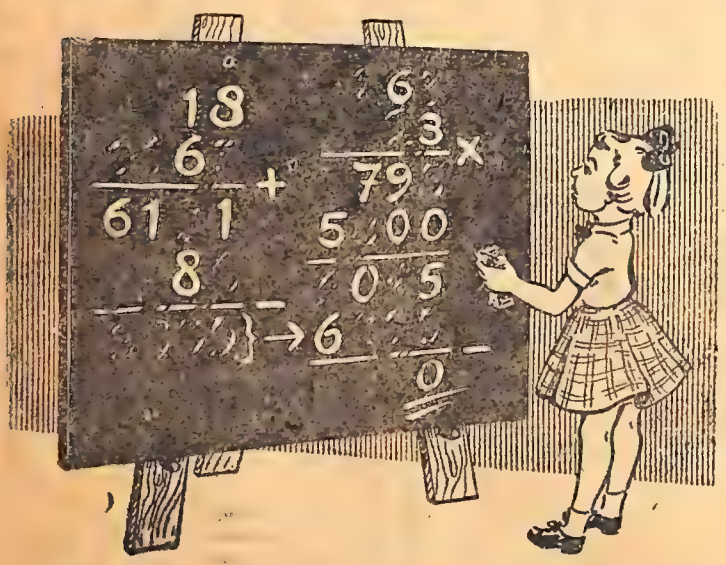

Hadi bakalım hesabı kuvvetli olanlar. Ayşe bazı rakkamları silmiş. Bu rakkamları bulup problemi bitirebilir misiniz?

(Meselenin halli karşı sayfada)

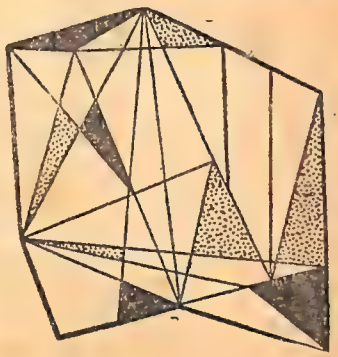

Yukardaki şekilde kaç tane üçken sayabiliyorsunuz?

(Halli karşı sayfada)

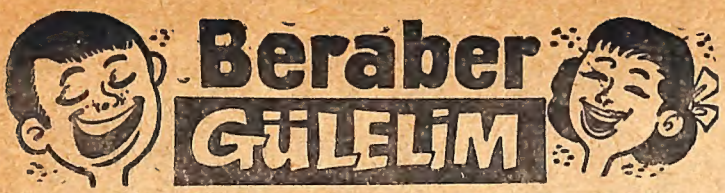

SINIFTA KALMIŞ

Ahmedin sınıfta kaldığını duyan babası hiddetlendi.

— Tembel! Bu yıl yine sınıfta kaldın ha!...

— Ne yapayım, babacığım?. Kabahat benim değil... Bayan öğretmenin, bana kızgınlığı var galiba. Hiç bilmediğim şeyleri sordu. Bildiğim yerlerden tek soru çıkmadı.

TRAMVAYDA

Sevinçle annesi Beşiktaşa gitmek için tramvaya binmişlerdi.

Biletçi geldi.

— Çocuk için bilet almıyor musunuz?

— A... o parmak kadar çocuk. Dört yaşında bile yok.

Biletçi çocuğa döndü:

— Kaç yaşındasın kızım?

— Tramvayda dört, evde altı!

FENA HAVADİS

Demet — Baba, ilkokulları altı seneye çıkarmışlar!...

Baba — Ya!... Nereden öğrendin?

Demet — Öğretmen, küçük sen bir sene daha okuyacaksın! dedi.

KARŞI SAYFADAKİ MESELENİN HALLİ

«A» Küresi. Diğerleri hayali memleketleri gösteriyor.

Karşı sayfadaki bulmacanın şekil halli.

Karşı sayfadaki şekil bulmacasının halli.

Cevap : 64 üçken.

ESKİCİ

Evde Ali'nin yaramazlığından herkes şikâyetçi idi. Ustelik sofrada öyle muziplik yapardı ki...

Bir gün yine yemekte, onu, bunu yemek istemiyordu, nazlanıyordu. O sırada, sokaktan bir eskici geçmekte idi.

Babası:

— Şu eskiciyi çağırın da,

ŞEKERLER

Anne, iki kardeşi mutfakta suç üstü yakalamıştı.

— Yalan söylemeyin! Muhakkak ikinizden biri aldı bu şekeri! dedi.

Sevinç — Demet aldı!...

Demet — Yalan söylüyor anne, aldığım zaman o burada yoktu ki, nereden biliyor?

ÇOCUK HAFTASI
EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

SAYI : 72 CİLT : 6
7 EKİM 1959

Sahibi ve yazı işlerini fiilen idare eden :
CELÂL DEMİRAY

Hazırlayan :
OĞUZ ÖZDEŞ

Yayınlayan :
TÜRKİYE YAYINEVİ
Ankara Caddesi No. 36
İstanbul

Telefon : 22 37 14

Basıldığı yer :
Klişe: Türkiye Klişe Atölyesi
TÜRKİYE BASIMEVİ

Sayısı : 75 kuruş. Yıllık Abonesi (52 sayı) 39, altı aylığı 19,5 lira. Dış ülkelerdeki abonelerden 5 lira fazla ücret alınır.

İlânın santimi sekiz liradır.

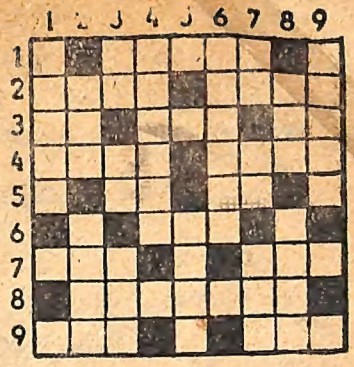

Yukardan aşağı doğru :

1 — Keresteden çıkan kâğıt gibi parçalar. 2 — İlk deniz taşıtı, ince olmıyan. 3 — Tersinden okunursa beyaz, öz, başkan. 4 — Küçük bir öpüş. 5 — Yığın. 6 — Eski zamanda doktor yerine hastaya bakanların ilâcı. 7 — Tersinden okunursa beyaz, genişlik, bir çeşit pasta. 8 — Tersinden okunursa tavlada bulunur, sert. 9 — Kurumuş sığır gübresi.

Soldan sağa doğru :

1 — Ateş yakmakta kullanılan bir araç. 2 — Sinirler, zararlı bir hayvan. 3 — Bir nota, kumaşların buruşuklarını gideren, çok değil. 4 — Tersinden okunursa parlatıcı bir madde, kapıyı duvara tutturan. 5 — Tersi bir sayı, şöhret. 6 — Ağacın temeli. 7 — Gözün siperi, masallardaki dağ. 8 — Bolluk. 9 — Katıksız, kesici silâhların kılıfı.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	K	A	L	A	B	A	L	I	K
2	Ö	Z		T	A	Y		L	A
3	P	I	R	Y		G	I	G	
4	E	K		N	A	R		K	A
5	K		K	İ	T	A	P		N
6		V	A	Ş		H	A	M	
7	S		S	A	N	A	T		T
8	A	L	İ	N		T	İ	R	E
9	P	A	K			K	E	L	

Geçen Haftaki Bulmacanın Halli

BİLGİNİZİ ÖLÇÜNÜZ'ÜN CEVABI

1 — Türkler Viyanayı iki defa kuşatmışlardır.

2 — Sağır olduğu halde en büyük musiki eserlerini vücuda getiren besteci Bethoven'dir.

3 — Bir insan adımı ortalama (75) santimetre uzunluğundadır.

ÇOCUK HAFTASI ANSİKLOPEDİSİ

TAKVİMİN TARİHİ

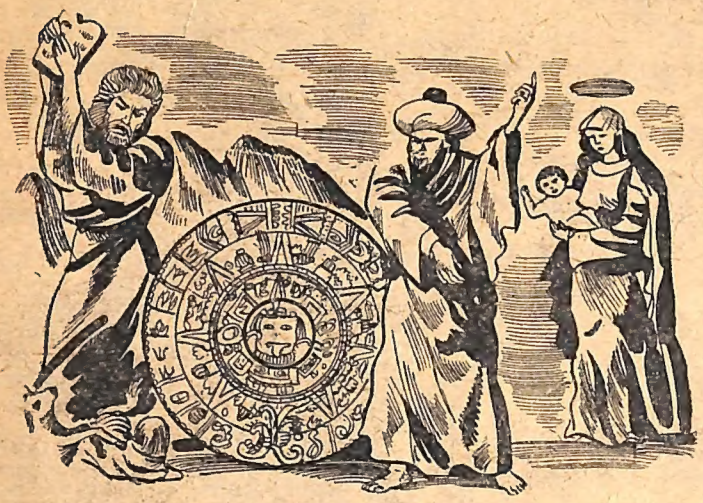

Takvim, günleri, ayları ve yılları belli etmek için kullanılan bir kayıt tablosudur. İlk takvimler, uçlarında çentikler bulunan değnekler veya üzerine düğümler atılan uzun iplerdi. Fakat Mısırlılar ve Mayan kızılderilileri ilk defa bugün kullandığımız takvimlere benzer şeyler yapmağa çalıştılar.

Bizim kullandığımız takvimdeki yılda 365 gün vardır. Dünyamızın, güneşin etrafındaki dönmesi 365,1/4 günde tamamlar. Böylece her dört yılda bir 1 fazla gün ortaya çıkar. İşte bu fazla günün çıktığı yıla artık yıl adı verilir. Takvimimizin oniki ayı vardır. Aylar ilk zamanlar, ayın değişen yüzüyle ölçülüyordu ama bu aylar kısa geliyor, oniki ayı doldurmuyordu. Şimdi ayların müddeti daha uzundur ama yıla daha iyi intibak etmektedir.

Modern takvimde, zaman İsa'nın doğumiyle başlar. İsa'nın doğumundan önce olan olaylar, «İsa'dan Önce» sözüyle belirtilir. Mısırlılar piramidleri İsadan Önce 3000 yılında inşa ettirmişlerdi. İsa'nın doğumundan sonrakiler de «İsadan Sonra» kelimeleriyle açıklanır. Meselâ Birleşmiş Milletler İsadan Sonra 1945 yılında kurulmuştur.

Müslümanlar ise bambaşka bir takvim kullanırlar. Onların-ki Hazreti Peygamber'in Mekke'den hicretiyle başlar. Modern takvime göre bu 622 yılında olmuştur. Buna göre Birleşmiş Milletler teşkilâtı, 1364 yılında kurulmuş omaktadır.

KÂĞIT VE MATBAACILIK NE ZAMAN BAŞLADI?

Kâğıtçılığın çok eski bir tarihi vardır. Binlerce yıl önce Mısırlılar Papürüs'ten yapılmış kâğıdlara yazı yazıyorlardı. Marko Polo 13 üncü asırda Çin'e gittiği zaman, Çinlilerin pirinç bitkisinin liflerinden faydalanarak bir cins kâğıd yaptıklarını görmüştü. Cortez 1520 yılında Aztek kızıldelililerinin ağacın iç kabuklarından kâğıd yaptıklarına şahit oldu.

Bugün kâğıd umumiyetle odun hamurundan yapılır. Önce odunların kabukları soyulur ve parçalara ayrılır. Ayrılan parçalar da daha küçük parçalara bölünür. Ve hamur haline getirilebilecek birşekilde ezilir. Bu madde büyük kazanlara yerleştirilir, belli bazı kimyevî maddelerle kaynatılır ve döyülür. Böylece kütüklerin lifleri ağacın diğer maddelerinden ayrılır.

Bir kâğıdın meydana gelmesi için uzun bir çalışma sırası gerekir. Odun hamuru ekseriyetle ağaçların kesildiği ormanın yakınında meydana getirilir. Oradan kâğıdın yapılacağı fabrikalara sevkedilir.

İyi kalitedeki kâğıdlar taze hamur ve kumaş liflerinden meydana getirilir. Buna paçavra kâğıdı denir ve kitab basımında kullanılır. Bu cins kâğıd daha çok ve karışık bir ameliyeye tabidir.

Matbaacılık çok zaman evvel Çinliler tarafından ağaçtan kesilmiş harflerle yapılıyordu. Ama Kristof Kolomb'a kadar matbaacılık Avrupa için bilinmeyen bir yazı şekliydi.

Matbaacılık, madenden kesilmiş harflerin bir araya getirilmesiyle yapılır. Mürekkep dizilmiş harflerin üzerine sürülür. Ve kâğıd bu harflerin üstüne bastırılır. Bugün harfler, otomatik makinelerle elde edilmektedir. Harfler linotip makineleriyle dizilirler. Renkli matbaacılık ya baskıyle veyahutta Ofset sistemiyle yapılır. Dört çeşit renk baskı yapmak epeyce maharet istiyen bir iştir. Çünkü bu baskı da kâğıd önce mavi renge, sonra kırmızıya, sonra sarıya daha sonra siyaha bastırılmış presten ayrı ayrı geçirilir. Bu renkler birleşince başka renkleri yaratırlar. Sarı ve mavi yeşili, sarı-kırmızı turuncuyu meydana getirmek üzere birleşirler.

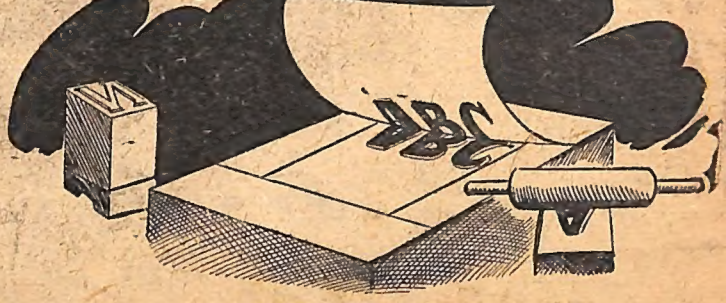

BUNU DUYDUNUZ MU?

İKİNCİ DÜNYA HARBİNİN EN TESİRLİ SİLÂHI SÜPHESİZ Kİ JAPONLARIN BOMBALI BALONLARI IDI. 1944 DE TAM 9000 BALON ATILMIS (18000.000 DOLAR TUTARINDA) FAKAT BUNLARDAN ANCAK BİRİ ZARAR VERMİŞTİR. BU DA ÇOCUKLARIN MAHALLESİNE DÜŞTÜĞÜNDEN MERAKLA YAKALANMIŞ İNFİLAK TAN 6 KİŞİ ÖLMÜŞTÜR.

CASTRO ADINDA BİR KADIN ÖLÜMÜNDEN SONRA KRALİÇE OLMUŞTUR.

HAHAT TA EN ZOR OLAN ŞEY İMKANSIZ DEĞİLDİR. EİNSTEİN

SİHİRLİ BİR DİŞ: — MİLÂTTAN ÖNCE 600 SENELERİN DE SÖYLE YAZIYORDU: DİŞİM AĞRIYORDU. ÇÜNKÜ BEN ONA NESU NE DE YİYECEK VERİYORDUM. O DA HİDDETİNDEN YAKAMI BIRAKMIYORDU.

1730 SENESİNDE BİR HAYVANAT ANSİKLOPEDİSİNDE ÇİFTÇİLERİN SAYET DERE KENARINDA BAHÇELERİ VARSA BALIK AVLADIKLARINI YAZMAKTA IDI. RESMİNİ GÖRDÜĞÜNÜZ BALIKLAR BAHAR GELDİĞİ ZAMAN ÇİÇEKLERDEN OZ ALMAĞA BAYILIRLARMIŞ. TAM O SIRADA ÇİFTÇİ BİR ÇUKUR AÇARSA BALIKLAR NEHRE DÖNERKEN O ÇUKURUN İÇİNE DÜŞER VE BÖYLECE YAKALANIRLARMIŞ..

BU HAVA TRENİ 1886 SENESİNDEN BERİ AMERİKA NIN SİMALİNDE İŞLEMEKTEDİR..

ÇOCUK HAFTASI

EN İYİ ÇOCUK MECMUASI

BU SAYIDA:
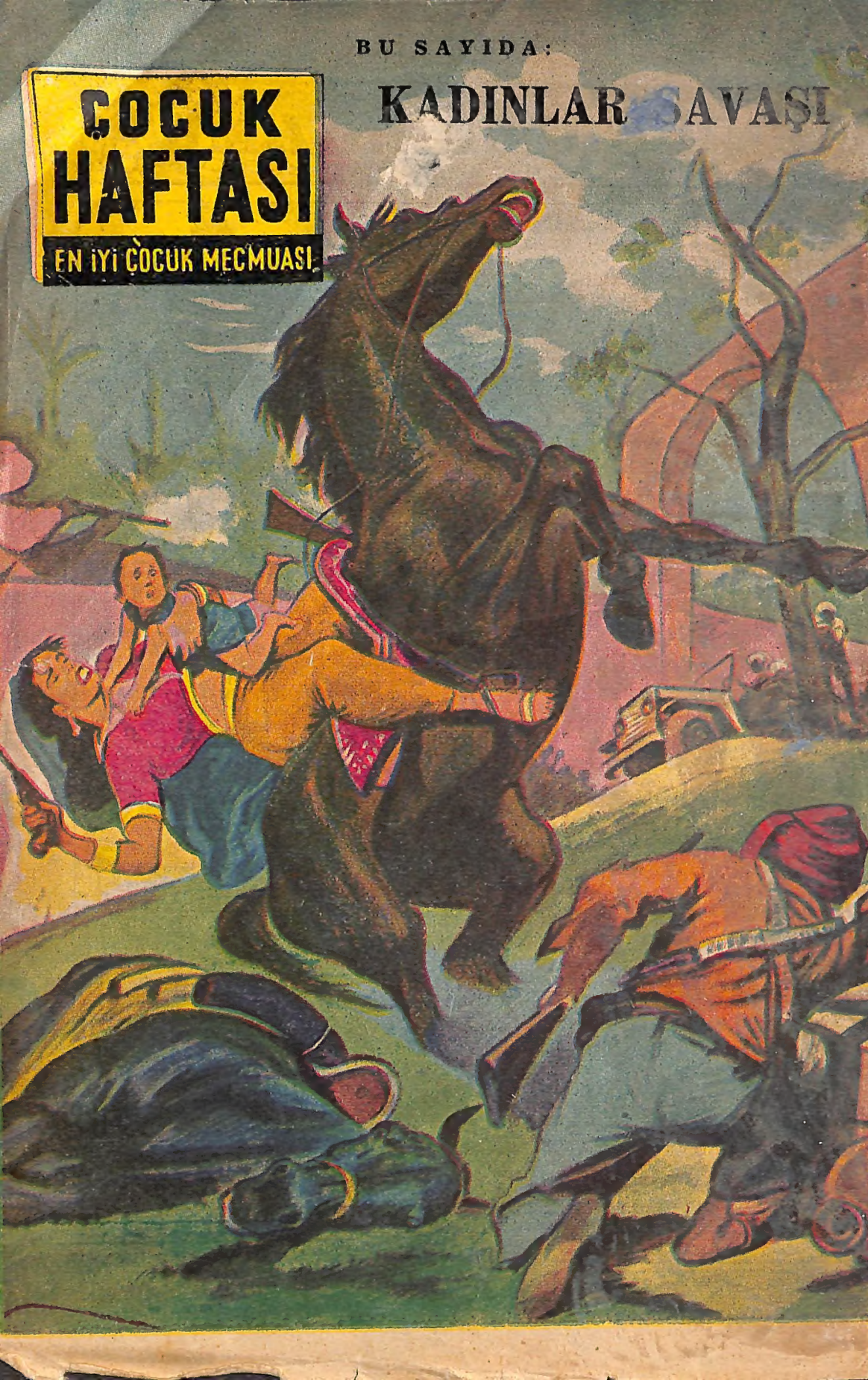
KADINLAR SAVAŞI